ՊՈՍՏԱՅԻՆ ՀԱՍՑԵ—ՏԱՐԻ—ԹՎԻ—1324 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ—12—ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ—1872

ԳԱՆՁՄԱՆԸ

Տարեկան գին Պոլսոյ համար 180 գր.
» Գաւառաց » 40 մէճ
Վեցամսեայ Պոլսոյ » 90 գր.
» Գաւառաց » 50 մէճ
Բերրորդմսիւր թիւրքի դրն 50 փր.
Յանուցման առջը մէկ անգամի համար 3 գրուշ. երկու անգամի համար 2 գրուշ. սուրի անգամներու համար գրա ասկարիութիւն կը լլայ։

ԱԱԹԱ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԱՄՍՏԵՐԴԵՆԻ ՊՈԼԻՍ 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ինչպէս որ անցեալ շաբթու ըղդացնել կուտայինք, Պ. Թիէրի ըրած հաշտարար դիմումները, ան է ժողովին լուծումը եւ ձգելն եւ ներքին գործոց պաշտօնեայն փոխելը՝ ոչ միայն գաղափարներն յիրաւախոհութիւն եւ ի չափաւորութիւն շրջելին, այլեւ աւելի քաջալերելն, որք հիմա երեւոյթ բոլոր գործոց թիւնը միացուցած՝ կը պահանջեն որ կառավարութեան պաշտօնեայքը ուղղակի ժողովին պատասխանատու լինին եւ ոչ Պ. Թիէրի. իսկ Պ. Թիէր՝ ահեղանդրական թագաւորի պէս առանց ժողովին վճռաբանութեանց ներկայ գտնուելոյ եւ իր պաշտօնեայներու պաշտպանելոյ. վէճի իրաւունք ունենայ այսինքն ժողովին բրած պաշտօնները կարենայ մերժել. երբ ոմն չգործադրել՝ երբոր անգործունութիւն կամ գժտութիւն մը առնէ անոնց մէջ. եւ պատասխան ժողովին հատկցնէ իր պաշտօնեայներու պաշտպանելոյ.

Բայց առհանրագրական թագաւորներուն իրաւունք մ՚ալ անոնց այն է ժողովը լուծելոյ եւ նոր ընտրութեանց դիմելոյ իրաւունքը, որով դիրքերը կը հաստատուին եւ իւրաքանչիւրին իրաւունքը քիչ շատ կատարեալ։

Վահմանագրական թագաւորի մի պաշտօնեայները երբոր ժողովին վրայ հաւատ կորուսանին, կամ՝ երբոր ժողովին եւ կառավարութեան մէջ անհամաձայնութիւն ծագի թագաւորն իր պաշտօնեայներու կը փոխէ եւ տրիշներ կը նշանարէ. երբոր նոր պաշտօնեայքը ալ չկրնան ժողովին վրայ հաւատ դրաւել, եւ անհամաձայնութիւնը չարատեսակ է, թագաւորը միւսանգամ կը փոխէ իր պաշտօնեայները՝ երբոր ժողովը շատ հին չէ. իսկ երբոր հին է, ապրիլին քսանի մի ապրիլ՝ ի միւս ընտրուած է, թագաւորը ժողովը կը լուծէ, եւ նոր ժողով ընտրել տալով՝ երկրին կամքը կը հաստատուի, եւ ըստ այնմ՝ կը պահէ կամ կը փոխէ իր պաշտօնեայները։

Բայց Պ. Թիէր՝ որ իր ընտրութիւնը ժողովէն առած է եւ ոչ երկրէն, տրամաբանութիւն չունի միւսանգամ ժողովը լուծելու. այլ շատ շատ՝ ատեանի զանգի միջոցներու կրնայ դիմել, որք ամէն անգամ՝ չեն յաջողիր. հետեւապէս կարոյ ակնարկել կը պարտուցուի միշտ իր պաշտօնեայները փոխել եւ ժողովին ուզած մարդիկը միայն պաշտօնեայ անուանել։

Արդ՝ ներկայ ազգային ժողովին անդամոց մեծագոյն մասը միապետական կան լինելով՝ բնականաբար կուզեն որ պաշտօնեայքը ալ միապետական մարդիկ լինին, որպէս զի նոցա ձեռքը հանրապետութիւնը դիրքառ տարան եւ միապետութիւն կանգնեն։ Պ. Թիէր զիտէ զայս, դիտէ թէ պաշտօնէից պատասխանատուութեան խնդրոյն ներքեւ միապետութեան վերահաստատութիւնը ծանիկուած է. գիտէ լմէ իր ժողովին բաղակցութիւնը միապետականաց առջեւ առաջարէզը բաց թողուլ է՝ զանձնին ընելու. գիտէ թէ իր իրական իշխանութիւնը միապետականաց ձեռքը յանձնել է. գիտէ թէ իր ամենէն հզոր զէնքը՝ ան է անդ խմբագրի ճարտարախօսութիւնը՝ չկրնալ դարձանելու կը դատապարտի իր պաշտօնեայները չկրնալ պաշտպանել, եւ իրարու հետեւ կը ապարդին. եւ անհնար կը լինի միապետականներէ դուրս ուրիշ պաշտօնեայ գտնել։

Սակայն ժամանակ գտաներգործական գործոց միապետական պաշտօնեայքը զարաց հրամանատարութիւնները միապետական շրջանակաց կը յանձնեն երբեմն դարձոց միապետական այսպիսի ալ դատաւորներ ու քաղաքապետութիւններն միապետական անձանց կը յանձնեն, որք զարքն ու կիրն ալ իրենց կողմն ունենալով, ռամիկը՝ մանաւանդ գիւղացին իրենց ուզած կողմը կը քշեն. ժողովրդական ընտրութեանց վերայ ամէն կերպ ազդեցութիւն՝ ի գործ դնելով՝ իրենց ուզած մարդիկն ընտրել կուտան, եւ միապետութեան յաղթութիւնը կը դիւրացնեն։

Ահա այսպէս ծանր եւ ընդարձակ խորհուրդներ կը ծածկէ իր մէջ պաշտօնէից պատասխանատուութեան խնդիրը. հանրապետութեան կործանում եւ միապետութեան կանգնում մ՚ուստի եւ ոչինչ չէ զարմանալ երբոր Գաղղիոյ լրագրերը այսպէս կը յուզեն ու կը վրդովին այս խնդրոյս մէջ, եւ Պ. Թիէր ալ կընդդիմանայ եւ ժողովին վիճաբանութեանց չմասնակցելոյ սահմանադրութիւնը չընդունիր։

Կը խորհիմ փոքր դի հասնիմ՝ գիտէ՝ թէ Գաղղիոյ ժողովրդեան մեծ մասն հանրապետութեան կողմնակից լինելով՝ չգիտէ գիւրութեամբ մոռնալ միապետականաց այս արարքը, եւ արիւնռաչտ յեղափոխութիւնը դիտի ծագին, որոյ վախճանն անհնար է գուշակել։

Վերջին անգամ ըրած մէկ ատենախօսութեան մէջ յայտարարութիւն մ՚ըրաւ որ ժողովին յրջամիտ մասը ասանենցաց, եւ քառէից մէկ մասն իր կարգը ձգելու նպատակով՝ դուցս թէ ժողովին մէջ իր ներկայութիւնը արդարի կարելւոր է։

Փարիզի ազգաբնակի ապստամբութիւնն ընկճելու ճգնած ժամանակս, ըստ, Գաղղիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ ազդեցութիւն ունեցող մարդիկը վերայոյ եկան եւ բոլոր ինձմէ կուտային փարիզի հատարակութեանց սիրունները, բայց զանոնք ընկճելու համար ձեզ օգնելէ առաջ կուզեմք դիտնալ թէ ձեր դիտաւորութիւնը միապետութիւնն հաստատել է թէ հանրապետութիւն։ Նա ալ պատասխանեցի թէ ներկայ հանրապետութեան հաստատութիւն պիտի կենան ընելեմ, բոլոր այն ազդեցութեան տէր մարդիկը, մեր ալ գեմ կը կենան եւ չեմք խուզար որ մեր քաղաքաց մէջ ալ ապստամբութիւն ծագի եւ մեր ազգ այնն պատնեշան զինուորները փարիզի ապստամբաց օգնութեան դիմեն։

«Եթէ, յարեց Պ. Թիէր, գաւառաց մէջ ապստամբութիւնք ծագէին, եւ ես ալ փարիզի գէմ կառաջրանակեն 30000 մարդ բանակեն եւ գաւառաները զրկելու հարկադրեն փարիզի հասարականերուն չեմ կրնար յաղթել։

Այս յայտարարութիւնը բաւական է ցուցնելու թէ Գաղղիոյ մեծ քաղաքաց ժողովուրդները բարոյական ոգիով հանրապետութեան յանձնուած են եւ հանրապետութիւն կուզեն, եւ երբոր անունն թէ հանրապետութեան դէմ դու կը նիր թուի, իսկոյն դէնք կառնուն եւ քաղաքային պատերազմը կ՚սկսի իր սանն ազգուարերը հեռուանքներով։

Անգլիական Տէյլի Նիւս լրագիրը կրսէ թէ Անգլիոյ ժողովուրդը կը զարմանայ Գաղղիոյ 36 միլիոն ժողովրդեան վերայ որ Վերսալի մէջ անցած անցքերուն ոչնչող հանդիսատես կը լինի եւ իր կամքը չը յայտներ։

«Անօգուտ է կրսէ, Սահմանադրական անօրէնութիւններ ստատեալ այնպիսի ժողովի մի, որ հանրապետութեան նախագահը տապալել կամիրեն ծառայեցնել իսկ։ Պէտք է որ Գաղղիոյ ժողովուրդն իր կամքը յայտնէ։

«Էնէ այսպիսի տագնապ մ՚Անգղիոյ մէջ ծագէր, եթէ նոր սահմանադրութիւն մի հաստատելոյ կամ պատութեան զբաղ մ՚շնարելոյ խնդիր ծագէր հասարակաց խորհրդարանին մէջ։ Անգղիոյ ազնիւ քաղաքներն եւ մինչեւ իսկ դեպքերն իրենց կարծիքը կը յայտնէին, եւ իրենց երեսփոխանները ընդ բանեցիք ընթացքը դրդդ հաստատին։ Գաղղիոյ մէջ այսպիսի բան չը կայ։ Դերեւի թէ այդ երկրին մէջ ազգին դիտաւորութիւն բանի տեղ չդրուի։ եւ ասիկայն հաստատական չէ որ ժողովրդն իր ընտրողաց առջեւ ստանցած դիրքը չհատնոյ։

Վերկիրը պէտք է երախտագէտ լինի, եւ անուշ երախտագէտ է Պ. Թիէրի ըրած ծառայութեանցը։ Նորա հասարակն ունեցող ուրիշ պետական մարդիկ՝ նորա ստանձնած ծանր պաշտօնին առջեւ կընկրկէին։ Գաղղիա կուսակցութեանց ձեռքը խաղալիք եւ անպարանձին անիշխանութեան մի գոհ կը լինէր։

«Ակնէց տասն եւ ութ տարի առաջ ոչնոր կը հանդարձակէր մրաքէն անցուցնել թէ Գաղղիա այսչափ շատով կրնար իր այսարուն դրից հանիլը պատերազմական առդանաց մեծ մասը վճարել եւ աշխարհի հրապարակաց մէջ այսչափ հաստատուն վարկ՝ ՝ունենալ։

«Գաղղիոյի գիւղացին խաղաղութիւն կը սիրէ. գիտէ թէ Պ. Թիէր ծայրայեղ հանրապետական մի չէ, եւ թէ նորա կառավարութեան օրով ապնիշխանութենէ կամ ընկերականութիւնէ վախ չունին։ Ուստի ինչ որ ալ լինի Պ. Թիէրի գիրքը՝ Վերսալի ժողովին առջեւ, երկրին առջեւ ունեցած դիրքն անմխիթարելի կերպիւ յաջող է։»

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ 20 դեկտ.

Լուրերի ուխտաւորաց նկատմամբ պատրաստուած հարցումը Նանթի քաղաքապետին պաշտօնէ իջնալուն պատճառաւ ետ ձգուեցաւ։

Պ. Թիէրի եւ Պահմանադրական յանձնաժողովին մէջ իրաւսխոնութիւնը յաջող կերպիւ յառաջ կերթայ։

Պ. Թիէր ժողովին պարտագոյ օրերը փարիզ պիտի անցունէ, էլիզէի պալատը եւ նոր տարուոյ ընդունելութիւններն հոն պիտի ընէ։

Վիէննա 20 դեկտ.

Ընարարական նոր օրէնք մի հրատարակելու նկատմամբ կառավարութեան ուղարկած ծրագիրն յաջող ընդունելութիւն գտաւ ազգային լրագրերէն։

Վիէննա 19 դեկտ.

Ներկին լրագիրները կը բարբարեն Ակրվիացւոց դէմ որ Ցամանեան պետութեան Ալավ. ժողովուրդները կիմնելու գիտաւ ուզին։ Այս դիտաւորի վանդաւոր էր հաստատելն ընդհանուր խաղաղութեան։

Պուքուրէշ 17 դեկտ.

Պատերազմի լրագիրը Գերմանիոյ մասնաւոր հարկն ղդայի ընել կը ճգնի։

Փարիզ 18 դեկտ.

Միապետականք վերջին դէպքերէն քաջալերուելով՝ պաշտօնէից փոփոխութիւն յառաջ բերելու կաչխատին։

Սէն գնոը յարդեց։

Փարիզ 19 դեկտ.

Երեսնից յանձնաժողովի մերժեց Պ. Արթոքի հաշտարար առաջարկութիւնը։ որ էր՝ պաշտօնէից պատասխանատուութեան օրինագրին քննութիւնը ժողովին մատնուցքերուն յանձնել։

Պ. Ջը Բէմրոզա՝ Անգղիոյ հետ կնքուած առեւտրական դաշնագրութիւնն մէջ ձեռք բերուած արդեանց վերայ պատութիւն կը յայտնէ։

Պէրլին 19 դեկտ.

Կառավարութիւնը բաղմաթիւ երկաթուղեաց շինութեան ծրագիր մի ներկայացուց երեսփոխանաց ժողովին։ Այս երկաթուղեաց մին Լյոքբիւրկէն Մէց պիտի շինուի։ Շինութեանց ծախքը 184 միլիոն հաշիւ կը լինի։

Փարիզ 21 դեկտ.

Յունաստանի հաշտեցողին բանակցութիւնն ընդունեց։

Փարիզ 22 դեկտ.

Ժողովը երկկուն վիրկնական կերպիւ բնդունեց Օրլեանեան արքայազնց գալուստն իրենց դաշնակցոյ առաջարկութիւնը, եւ յետոյ իւր գումարումն յանձնեալ Ցի Թողուց։

Լոնտրա 21 դեկտ.

Տր Գայոթ կոմսն երէկ Վիէննա գնացի կը հաւատան թէ նորէն Լուսաբա—Հունգարական կառավարութիւնն պաշտօնեայ պրսի ուղարկի։

Վիէննա 21 դեկտ.

Ռումէլիի երկաթուղեայ բաժինք 77.45
» նոր 27.45
Աւստրօ—Օթսման Պանկա 122.25
Վէկտի Աւստրօ—Թիւրք 102.50
Անկլօ—Պանկ 321
Ազիս 108 80

Պօրտն ապրատ եւ թիլ։

Պէրլինի Աւստրօ—Հունգարական գեսպան Պ. Տը Բեօրոյի հոս եկաւ։ Լոնտրայի դեսպան Պ. Տը Պայոթ այ կ'ապատուի։

Պէրլին 21 դեկտ.

Պ. Բուն հաւանականապէս պաշտօնէից նախագահ պիտի անուանի։

Վէրսայ 22 դեկտ.

Մեր քաղաքագիտաց մարդիկն հանդարտիլ կ'սկսին։

Հռոմ 21 դեկտ.

Վէսթֆոլ եւ Կոմէրնոյէ Ֆրկոթանեն սահեւրական յանուն Նպատակու Կարմիր Ծով գնացին։

Ալէնք 21 դեկտ.

Կը հաւատան թէ կառավարութիւնը Լիսիոմի խնդրոյն մէջ միջնորդութիւն ընդունի։

Լոնտրա 17 դեկտ.

Ոսկի փոխ. 54 3/8
փոխ 1869 64 3/8
» 1871 74 1/8
Անգլ. փոխ. 91 7/8
Ամիրան 27—
Մօնէր 41—41 1/2

Լիվերպուլ 20 դեկտ.

Բամպակ Մ.Դ. 10 3/8—1/2
Ծախուած 12000 հակ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կարեւորական հրամանաւ՝

Իպրահիմ Ցէրիտ Էֆէնտին Ամասիոյ գաղտակէր անուանեցաւ։

Կնաբրիոյ կառավարիչ Ցէ հիմ փաշան Թոշանի կառավարիչ անուանուեցաւ։

Եկմէնէն հեռագրեալ հեռագրէն կիսաւ Կարարաղեան գրուը։

« Գէվրէպանի բերդը՝ որ վեց ամսէ 'ի վեր պաշարուած էր, վերջին յարձակումը արարուցուած ամենայն անձնատուր եղաւ եւ անմիջապէս կայսերական զորքեն դրաւեցաւ։ Թուրք դահանդին մէջ ուսան երեք մասերը ամրոցներու մէջ ամրանալով ընդդիմադիր ապատամբներ՝ մեծ թերդին անձնատուր լինելէն ետեւ ցրուեցան։ Ենմանապէս ինքզինքը Մահոմ (աշխարհի կատարածին յաւաջընթացը) անուանող Շէյխին հետ միացող ապատամբներն ալ զորնաելով ցրուեցան։

Հռոմէական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ մօտ օրերս աէրութիւնան նախարարաց եւ բարձրաստիճան պաշտօնատարաց ընդհանուր ժողով մի ոյիտի գումարի Բ. Դուռը՝ Ներքին պահանջմանց վերայ որոշումներ ընելոյ հաւանար Ցիշեալ խշիանութիւնը՝ որ քանի տարի է 'ի վեր Զէյթունի բերդը կը պահանջէր, այս օրերս իւր պահանջումը պնդել սկսած է։

Ցնծ—Կոպարբասը քանի մ'օրէ 'ի վեր հիւանդ լինելով չէ կրցած Բ. Դուռն երթալ. այս պատճառաւ կիրակի օրը դաժուրատ պաշտօնեայ խորհրդին բարձր Փեռամիլ փաշան նախագահեցաւ։

Իսկ Ցնծ—Կոպարբասին հիւանդութիւնն ապաքինելու վերայ է։

Կրատի թէ կոյսերական կառավարութիւնն իշխիրէն Քառասուն քանոյ երկոտիս դին դնեց՝ իւրաքանչիւր քիլոմէթրն 125 հազար ֆրանքի բոլոր նեւթերն ու կոյսարանները ալ 'ի մասին։

Լիբոլոկան լրագիրք խիստ ապխարէ կիրգին՝ կի նկարագրեն Թեանուսի կառավարութեան էմնուկան վիճակը, որ էր պարատ ոսկոն իսկ վճարելու անկարող կը գտնուի։

Գահութեանց կը ծանուցանեմք թէ Մանդուսէի էֆեքտար լրագիրը՝ որ սոմ ասրեանց դադարման պատապարանաց էր շաբաթ օրէն 'ի վեր հրատարակիլ սկսաւ։

Կրատի թէ Բ. Դուռը՝ Պուլկար եւ յոյն բնակիչներէ խառն քաղաքաց մէջ եկեղեցեաց եւ դպրոցաց անմիհատուութեան վերայ քննուած վէճերն ուիսիները միանգամ ընդ միշտ վերջացնելոյ անօրէնութիւն մ'ըրած է։

Ենմանապէս կըսուի թէ Պուլկար եւ Յոյն կղերն իրարմէ որոշելոյ համար Պուլկար եկեղեցեականաց արտաքին նշան մի կրելոյ մասին Յունաց Պատրիարքին ըրած առաջարկութիւնն ալ Բ. Դրան հաւանութիւնն ստացած է։

Նէօրոզա լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Բ. Դուռը՝ Եղուսալէմի Յունաց գահակրոցս պատրիարքին 5000 ղ ամսական կարգով՝ հրամայեր է որ իւր ծննդեան տեղը եղող Յաֆոս կըղզին քաշուի։

Անցեալ շաբաթու ըսր եղած երկրաշարժէն մէջ տաճիկք եւ քրիստոնեայք տասնիկ կրեր մ'ըրեր են։

Յիշեալ քաղաքին եկած նամակները կը ծանուցանեն թէ կոիւ մի ոտճկաց մէջ եղեր, եւ տեղական իշխանութեան միջամտութեամբ գրաւեր է։ Երկու կողմէն քսանի չափ մարդիկ վիրաւորուած են։

Պոհեմիոյ եւ Պէլիրոսլաւոյի ընթացմանբերան մեր Շէյմանեցի մի նոր ցրամանի մէջ նոր ցրամանը մի չլինելոյ համար կազմուած յանձնաժողովին զարշումը Բ. Գանէնշենդուտեալով շինութիւնը ընդի ճարտարապետաց ընկերութեան մի յանձնուեցաւ։ 120 հազար ֆիորին։ Կէսը կանխիկ ցնծարելոյ պայմանաւ։

Կը յուսացուի որ շինութիւնը շուտով սկսի եւ 'ի դուխ հասնի, որպէս զի զոյ տարուն ամառը ջրոյ նեղութիւն չքաշուի։

Բ. Դուռը Պարսկաստանի մէջ ժամանակ ժամանակ երեւան եկած եւ ամեն կարգ՝ ծառայած համանարակ հիւանդութեանց առաջքն առնուելոյ համար՝ մոցրա քաղաքին օտարոտոյի գեսպանաց շրջարերական պրկերով խառնի յանձնաժողով մ'առաջարկեց, որ Բ. Դուռը դումարուելով հարկ եղած միջոցները խորհի։

Եթիոպիոյ մեծապատուութեան հրամարելոյ ընկերութեան քով 140 000 հատ գլանիկ (սիկուռ)մեռացած լինելով, Խրիստոսի եւ Զարիֆի էֆենտիները պատերազմի պաշտօնատան նախարարին՝ ձրիապէս կոյսերական գործոց բաշխելոյ համար Ամանց դիմեր 400 միոյի կը հասնի։

Ատրիճանութիւնն 30 օտարազգի չորաց պրծ տէրութեան հաղորդ փնտռեց՝ ամենուն ոչ պատկերն չառնուլ տուլոյ ստանիոլի միջոցու։ որպէս զի եւ

թնդրոյն եւ դատարանքն հարատաւ հարութեանց տեղեկագրին նկատմամբ։ Ամենապատ էֆէնտին՝ հանրագրին իմաստը հասկնալի եղաւ։ առաջարկեց ժողովին որ վարչութեան յանձնուի։ եւ վարչութիւնն ալ դոյն քննելի եւ տեսնելի եթէ հարկ տեսնէ, ընդ ն ժողովոյ ներկայացնէ։ Հանրագիրը ներկայացնողներ պատգամաւորը պահանջին որ հանրագիրը կարդացուի կամ եթէ ոչ՝ եւ տրուի։ Ժողովականներէն ոմանք ալ ոյն առաջարկութեան 'ի նպաստ կամ ընդդէմ կարծիք յայտնելով ձայնիրը բարձրացան ժողովականներէն, բայց Ս. Պետրիարքը ժողովական գրագրեալ օրերս հանդարտեցուցչ յայտնելով թէ՝ «Ազգին եւ վարչութեան համար գերազանցաւոր խնդիր չլինալ։ եւ թէ՝ ապրողին ամեն առայս ունչ եկեղեցիս դերիգմանաւոր դրդոց եւ ոմն, ազգին են եւ ապրին ձեռ ըրդոնի մեռան եւ յրպարեց որ ոյս մասին անիրաւած կենան եւ չը վիրաւորին։

Ս. Պատրիարքին այս ապահովիչ յայտարարութիւնը գահութեամբ եւ դրաւական ընդունեցաւ ժողովը։

Լուութիւնը վերահաստատելէ եւ ետեւ՝ ժողովը խնդրոյ կարգին անցնելով խիստ ցեղաբանեան Համարաձայն էֆէնտին՝ վեհ. կամիսարիատի կանոնագրին խնդրոյն նկատմամբ գրուած առեւանգութիւնն մի կարդացաց, որոյ մէջ առաջարկուած հայոց նիզամական բարեկարգութեան եւ ազգային վիճակը, վեհ. կամիսարիատին հոյլարարական անկախութիւնէ գրելի կարգութիւնն եւ ժամանակէ մ'ի վեր թուրքերոյ ազգային վարչութեան եւ Պատրիարքարանի նեղասամամբ բռնած բնիմացից չարաձիգն ու նպատակը բացատրեց։ բայց կատամամբ բռնած բնիմացից չարաձիգն ու նպատակը բացատրեց։ բայց ժամանակն ուշ ըլլալով եւ ինքն ալ յոգնած լինելով՝ առանցքութեան երկրորդ ժամին ընդունելութիւն յանձնաբարեցին թեղաց։ եւ առանց ժամի 10ին դացան եղաւ՝ 15 օրէն վերսին գումարուելոյ որոշմամբ։

ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՑԱՆ ԽՆԴԻՐ

Շատեր կարարիկն մեր որ գերեզմանաւոր խնդրոյն նկատմամբ խորհրդածութիւնք՝ բնիմը լրագրոց մէջ։ Այս առաջարկութիւնն աւելորդ. եւ ներսի մեզ ըսել՝ անասնի կը հասարիմը։ Ինչ խորհրդածութիւնը դան է՝ ինչ որ է եւ կրնայ լինել ամեն հայաբնակ հրդածութիւնը։

Տէրութիւնը՝ թերայի ազգային գերեզմանաւոր հողը կուզէ։ Իրեն պէտք եղած յարմար պատճառաւ։ այն տէրութիւնը՝ որ մեր միհատ է, ազգն է, խնամակալն է պաշտպան է, որուն անթիւ բարիքն ու ընդարձակ եւ կը փոխարինէ։ եւ որուն միշտ երախտագէտ լինելոյ, միշտ հաւատարիմ եւ հնազանդ մնալոյ նպատակներն ունենալու է։

Բայց տէրութեան ուզածը պարզ հող մի չէ։ ազարակ, ոչ, արտ չէ։ եթէ այնպիսի բան մի լինէր։ բնաբարձելոյ հարկ չկար։ անմիջապէս առ ոչնչաք էր։ եւ արդարութեամբ տէրութիւնն ալ՝ մեզ պէս ազգաց ժողովրդեան մը զանոյութեան վերաբերեալ գործերու բարգաւաճիկ վարձատրութիւն եւ մեծ շնորհ կընէր ամենայն Դժբաղդաբար՝ ուզածը գերեզմանաւոր մ'է։ Նախիրական վայր մի։ ուր մեր հայրերը, եղբայրները, զաւակները, մեր հոգւոյն հատորները կը հանգչին։ ուր այնչափ արրանաւէր եկեղեցիներ։ քահանայք։ վարդապետաք։ եպիսկոպոսունք եւ մինչեւ իսկ կոմիտասիկաունք կը հանգչին։ որոց սանդ գերեզմանները ոչ խաստակի են։ զի ինչպէս յայտնի է։ հիւանդներ ու քաղաքներ Հոգեւոր Ցիրոյ գերեզման-

նին ուխտի կերպիսան՝ թէ չկու թիւն դըտնելը Հաւատքով։ Եւ այդ հանդըպասարանները յոյժ խոնարհ ազգաւորեան կը հանդիսանան՝ մեզ մեր կրօնքը՝ Աստուածաշունչ։ Եւ Աստուածաշունչ՝ Հայրենեաց։ Կրնամ՝ այդ կիրքը խլել։ կրնամ՝ այդ հանդասարանները շարժել, կրկնել։ կրնամ՝ այդ դ երեցմանասան մէջ մասուրը քանդել։ վերցնել։ անհաւատիկ իմաստը ամենէն փոքրուկ եւ դժուարին կէտը։

Լուծեցաւ նպատակ։ Վարչութիւնս ալ հինգ շաբաթէ ի զոր խնդրին ապարդիւն նիրատած եւ ըստ ամենայնի պատասխանել ուրացած է։ Եւ հնարը էր ուրիշ կերպ նըկատել։

Բարեբնեամ՝ ուէրութիւնը՝ որ միշտ յարդած եւ պաշտպանած է մեր կրանքը։ ու կրնակոն իրերը։ անշտ լաւ ապա առթիս մէջ ալ չդլանար իւր ներ բարամասութեան չնորհը։

Այս փատհութեամբ է որ Ս. Գասարիաբը հայրն ալ յայտնեց ուրեմն աւարը ինդհանար ժողովոյ մէջ թէ «Ազգին եւ վարչութեան համար ոնեգամանատան խնդիր չը կայ եւ չը կրնար ելլել։»

Հարատանի Արցախ (Ղարագաղ) գաւառին Շուշի մայրաքաղաքէն Եղմիրի Սրշապայ Սրապատեան լատրերին գրուած նամակներէ՝ բերիրութեամբ կիսանամբ թէ յիշեալ վիճակին ուսանողաց Գեր. Տ. Մարգիս Հասան—Զարեանց ազգ. եպիսկոպան իւր սեփական ծախքը հարկաւոր ուսուցիչ Շուշիի մէջ։ Շէնքը հուսկերկ, 25* սամէն երկայնութեամբ եւ 6 սամէն բարձրութիւնը, 40 ոտնակի բաժնուած, եւ հոկտան ալ հիանալի արձանագրութիւնը քանդակուած։

«Ի կոյսերութեան ամենայն Բուսաց «Աղէքսանդրի Ռի։ Ի Հայրապետութեան ազգիս Հայոց Գէորգայ Գ։ ի «բնակութեան Սասունոյ, ես Յարգիս արք «Եղիսկոպոս Հասան Զարեանս, ի յիշատակ հոգւոյ իմոյ կառուցի զուսանարան ազգային հոգեւոր դպրոցս եւ «գասուցանողաբանս իմով սամանակիր «ուսմանութեամբ եւ արդեամբ՝ իբրեւ ինչին նուէր՝ ի հասակի ծերութեան։ Ի գլուխ յուսուցութեան «Հայկազն ոնկոյոյ թիւն Սրցախու։ Ի բնակութիւն աւանին Սրցախու։

«Ազգիս՝ միշտ յոյժ ասուր յարատամ բանք ապառին եւ գործք մնասպիտան։

Ի Թուականի Փրկին 1872։ եւ Հայոց ԹՃԻԱ.

Ահաւասիկ գործ մի, որ Գեր. Հասան Զարեանց Յարգիս արքեպիսկոպոսի անունն ազգային բարերարաց կարգը պատկանի։ Նորա միայն ժամանակու պատասխանի ունեցող դրոյցներն՝ ի ապառուստս կը ցրէ։

Երբոր գործերը խօսին, խօսքերը կը լռեն։

ԱՄԲՐՈՍԻՈՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԵՒ ԹԱՌՆ ԺՈՂՈՎ.

(Տ։ Թ։ 1322)

Ընթերցողք, թող բարեհաճին բանեկատարութեան առնալ Ս. պատարագին արարատանած հեռաւոր խոսքերն ալ

«Ինդարանները Գեր. Գ։ Գ։ գրուած են ուղղակի եւ թող խորհարդն ալ եկեղեցոյ մէջ կարդացուելու մասին մասնակցութիւն ունեցած։ ուստի դիտոյ պէտք է թէ, ո՞վ է այդ խրկողը։ ինչ է խրկուածը։ եւ որո՞ւ է ղրկուած։

Ղրկողն է ամենայն Հայոց Գեր. կաթուղիկոսը։ գրկուածն է յիշեալ բանարկան կնոջակ մը եւ գրկուած է Պոլսոյ մէջ գտնուած Ցանիսասանի ընդհանուր Պատրիարքին իշխանութեամբ կարգեալ Բեթլեմի քարտուղար Ամբրոսիոս վարդապետին։

Ուրեմն՝ գրկողը Գեր. կաթուղիկոսը եւ ղրկուածը յիշեալ կնոջակ մը ըլլալը երբ կը հաստատուի՝ Ս. Պատրիարքը ինչո՞ւ համար կը յայտարարէ թէ գրկուած կնդակներն ուղղակի Ամբրոսիոս վարդապետին կը պատկանին։ . . . այո՝ ուրիշ խօսք է ըսելը թէ գրկուած կնդակները օրհնութեան կնդակներ էին եւ այս ալ յոգի Ամբրոսիոս վարդապետին ուղղուելի իւր անձին կը վերաբերէր։ ինչպէս եղաւ զանազան առիթներով խորէն սրդաղանի։ սակայն Ս. Պատրիարքը այսպէս չը յայտարարեց։

Ուրեմն Ս. Պատրիարքի կնդակները Գեր. կաթուղիկոսէն ուղղակի իրեն գրկուած։ եւ անոր ընթերցմանը համար թագ. խորհրդոյ մանաւանդ թիւն՝ զանազան խորհրդոյ մանաւանդ թիւն՝ զանազան է ըսելով թէ նոյն կնդակներուն մէջ ինչ կուզէ արդեօք։ միթէ իրաւունք չունի՞մ հետաքննել թէ կամ այն է որ կնդակները ուղղակի իրեն գրկուած ըլլալը կրնայ իրաւունք մը տալ Ամբրոսիոս վարդապետին։ եւ կամ այն է որ՝ թագ. խորհրդոյ մանաւանդ թիւնը կրնայ ապրատացնել զԱմբրոսիոս վարդապետ։ հետեւաբար Ամբրոսիոսի գործածը յանգանք մը չկրնար սեպուիլ բնաւ։ մանաւանդ չնորհագարտ ալ պէտք է ըլլալք որ հանելու է ազգակի իրեն գրկուած կնդակները Ս. Պատրիարքին յանձնեն։ Այդ Ս. Պատրիարքին ըսած յանգաւորը սի՞ն է արդեօք։ եւ ի՞նչ է գործած յանգանքը։ սակայն այնպէս չէ։ Գեր. կաթուղիկոսէն ուղղեալ կնդակներն ընդհանրապէս գործածական մը եւ կամ մասնաւոր մը խրիմոյ զանազան Ս. Պատրիարքին յանձնել կը հրամայէ։ զոր անմիջապէս գործադրել պարտաւորեալ է յիշեալ գործակատարը։ ուրեմն այն հրամայեալ պարտանին անմիջապէս գործադրելու իրաւունքը։ Ամբրոսիոս վարդապետ։ որով է։ եւ անհաւատարիմ նոր վեհ. կաթուղիկոսին գէմ եւ ապա Ս. Պատրիարքին գէմ եւ հետեւաբար Ամբրոսիոս վարդապետ յանգանք մը չկրնար ստանալ։ որ՝ Գեր. Գ։ Գ։ եւ Ս. Պատրիարքին։

Հարկ ուրեմն, անտեղի է Ս. Պատրիարքին առարկելը թէ «որովհետեւ Գեր. կաթուղիկոսին անունը կայ այս ինդրոյս մէջ։ հիմայ եմէ Ամբրոսիոս վարդապետը պատանելու։ բլլամք դատ ունէ այլ ընդ. ալլոյ եւ այլն» ուրիշ բան է եմէ Ս. Պատրիարքը այն խօսքերը յատուկ նկատմամբ մը առարկած ըլլալը։ որ հրդեր ուղիղ արամադրութեան մը ճշմարիտ հետեւութիւնը ըլլալ չ՝ընդունիր։

Բարկան քիչ մ՝ալ յառաջ երթանք տեսնենք ի՞նչ կը յայտարարէ Ս. Պատրիարքը։ «Ինչո՞ւ իմ անձիս եւ պաշտոնիս դէմ եղուծ մանր հրամայագրութիւններն ալ նկատողութիւնն հետեւ ունի թէ

«Եւ օրէնքներեմ եւ պէտք է որ դուք ալ նկերէք»։ Մենք կը պատասխանենք Ս. Պատրիարքին թէ իւր անձին կամ պաշտօնին դէմ եղած զրոյցներն ու հրամայագրութիւնները ասկա՞ն ներկայացութեան չենթարկուիր միթէ իրաւունքն մը անհին ըլլալը եւ կամ իւր անձին նկատմամբ օրինաց ղեկծում մը ըլլալ կրնա՞ հանդիսանիր։ Եւ միթէ կարելի՞ բան է ասկից հետեւցընել թէ իւր անձին նկատմամբ անհրաժեշտութեան համար եւ՝ կը հրամայեմ Ամբրոսիոս վարդապետին յանցանքը եւ կուզեմ որ դուք ալ նկերէք։

Ս. Պատրիարքին այս խոսքերուն մէջ երկու կէտ կրնայ նշմարուիլ։ առաջինը նոյն իսկ հրամայագրութեանց բարդումին անհին ըլլալն վրայ քանի մը տողեր ըլլալ։ եւ երկրորդն այսպիսի ամբաստանութիւն մը դատելու իշխանութիւնը անկարող նկատել։ սրուն առաջինը իսկա սկսելի էր մեկ հրամայալ։ Ս. Պատրիարքին արտասանած սոյն առարկութիւններէն վերջը, կրսէ Գ. տեղեկագանը, «դարձի մի քանի ժողովականներէ՝ իսկոյն ամենայն ալ հաւանութեան ձայներ ու նշաններ տալ յանցանքին . . . ահա զարմանալի փոփոխութիւն . . . .

Մնացեալը յետոյ։ Բաւական.

. . . Խմբագիր Մասիս պատուական լրագրոյ.

Ցա հեռաւոր խնդրոյն, որան մեզ համար ուրիշ ոչ ոսկաւ խուզարկութեան ուսնենալ հաւանական է։ որ խնդրեմք որ պատուական լրագրոյդ մասնակ մեկերթին մէջ անկիան մը չնորհել բարեհաճիք։

Սակայն չորս երեսուն տարի յառաջ Ունճեան Արժ. Ա. վարդապետի գանձապետութեամբ հաստատում իւրաքանչիւր բաժինը մէյ մէկ արծաթի Մէկիսէ դեռ 200 կտոր ձեռագիր եւ տպեալ գրոց վիճակահանութիւն մը ծանուցուած էր հատարակութեան։ որուն ատամանեներն ալ վաւերացեալ նոյն իսկ մշեալ վարդապետի ստորագրութեամբ՝ ի վանքս հանուած էին։ եւ որուն գործադրութիւնը ալեսի տեղի ունենալ 1871 յունվ. 1 Մայր Եկեղեցոյ ուսանողներ։ Այդ ցարդ չիրեալ յունվարին վրայ ուրիշ մ՝անգամ եւ մեկ ուրիշ մ՝ալ գալ եւ անցնելու մասնացած է։ եւ դեռ ոչն վիճակահանութեան մասին եւ ոչ իսկ բան մ՝անցեալ լսուած է։ եւ թերեւս ընդ մտքով մանաւանութեան թաղուած կը մնայ։ արդեօք ասոր պատճառն ինչ է։ Եթէ յիշեալ գանձապահ հայրն անմեղացած է կամ իւր ակնկալած վարձատրն չէ հասած։ հարկ էր զոնէ յանգոյցի իրաւունք հետաքննութեան իւրաքանչիւրոց բաժիններն չեռս գործածելու եւ հոգէ մը խաղալիք եւ եթէ մեզ այլոց անձանաթ ուրիշ պարագայ մը կար որ զինքն կը կասեցնէր դարս կամ գործել։ կրնար գէթ լրագրի մէջոցաւ ազգ ասնել դայն ի լոր ամենից։ Ցայց քանի որ ասանցմէ եւ ոչ մին ի կիր սաեռած է դեռ։ յատկերս իրաւացի կասկածանաց ալ տեղի տրուած ոչիսի ըլլալ։ որուն մեզմէ ուժ վերաբերիլը թող մնասցէ որուս որ անկ է։

Ցիշեալ վիճակահանութեան Բաժանորդներէն մին։

ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԱՑ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Գասարաս է ազգային վարժարանաց մէջ ընդհանուր կուսակցութեան արշաւան վարիչ։ Ուզողը պէտք է դիմէ Ը. զուն Ջաղջը Իշխէնի խան գեռանոցարի թիւ 6 ոնենակը։

ՀԻԱՏՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՆՈՒԷՐ

ԿԱՂԱՆԴԻ

Ամէն ոք, որ ցանկանայ, կրնայ ստանալ Նոր Կաղանդի Յիսուսի Քրիստոսի ծննդեան տարեգրութիւնը և կարնոր ծանօթութիւնք նէր դարձանակով

ՏՐԱՄԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Գրեց Գեորգ Մ. Շէյնեան

Սմին Հայ դրամանառաց քով կը գտնուի Գին 3 ղրշ.

ԱՌԱՋՆԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒԹԻՒՆ

ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ ԵՒ ՀՅԵՐԷՆ ԲԱՌԱԿԱՆ ՄԵԿՆՈՒԹԻՒԱՄԲ

Աշխատութիւնք

Հ. Եղիշէ Դոքթորեան

Ի Մինճուրեան տպարանէն ելած է

Տպագրոց Դպրոցական սովորական նշանաւոր ընտիր գիրքը մ'է, որոյ գաղղիերէնէ Գաղղիոյ տեսութեան ամէն նախնական դպրոցաց մէջ իբրև դասատետր կը գործածուի։

Կը գտնուի Գաղղիական Լեզուարդ քով։ Գին 1 ֆրանք 75 սանթիմ։

ՕՐՈՒՄՈՒՑՄՈՒՆՔ

Փարիզի գլխաւոր վարժարանաց մէկուն վաղեմի տեսչէն բաղմահմուտ Դաղղիացի մի՝ Գաղղիական գրագիտութեան, Ընդհանուր պատմութեան, Լրատուական գիտութեան, Քաղաքական տնտեսութեան եւ Յուսարակալութեան մասնաւոր դասատուութիւններ կրնէ բերա Յուլիս վարդոյր թիւ. 22 սան մէջ, ամէն իրիկուն ժամը 1էն մինչեւ 5, եւ կիրակի օրերն առաւաւնէ մինչեւ իրիկուն։

ԻՎԱՆՔ

Տէրտէրէն Թրամէյ չէրեկիր

Գին սէքիզ իւզ եէմիշ իքի սէնէյի վիլայէթինէ մնասուղէն, ինքնամիայ հիասէրերինին պէհէրի իչին, զիրինճի նիւմէրօ ֆայիզ դուրծնաւնան պէտէրի օրան գլուղ զուրաշ կէտիկէք գին սէքիզ նիւզ եէմիշ իւչ սէնէյի միւսամիէսի քանանէն սանիի էֆրէնճի իրինճի թարիխնանէն իմիսարին, հիասէ սահմանում թէմիյէ օլունճաղընան, հիասէլերի օրանքարին, գուրծնարը գոմի իչէ, Գալամատա Մէհէմմէտ Ալի բաշա խանընաա 18 նիւմէրօ իլէ մուրագ գամի չիրքեմին մէրքէզինէ կէմիկու, պէտէ-լինի աշիալարը իչին խասէմէն կան ալանաք։

ՇԻՐԲԻԷԹԻ ԽԱՅՐԻՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1872 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2 ՇԱԲԱԹ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

ՄԻՆՉԵՒ Ի ՆՈՐ ԴԱՐԳԱՑՈՒԹԻՒՆ

ՎՈՍՓՈՐԷՆ ԻՋՆՈՎ ՇՈԳԵՆԱՒ ՆԵՐԸ

Ժամ Թվ. Եւրոպական եղանակ

2 4 Եէնիմահալլէն Պէօյիւքքէրէ Թարապիա, Պէյքօզ, Նէնիքէօյ, Էմիրկէն Ի. Հիսար. (Բացի ուրբաթէ).

2 30 34 Եէնիմահալլէն Մէկրաբուրնու, Պէօյիւքքէրէ, Թարապիա, Եէնիքէօյ, Պոյաճը Ի Հիսար, Պէպէք Արնավ.

3 23 Եէնիմահալ Մէզար Պէօյիւքքէրէ Թարապ. Եէնիք Սմիլնեա. Էմիրկէն Պէպէք։

3 15 33 Ռումելի եւ Անատոլու Գավագէն Մէզար Պէօյիւք Թարապիա. Ղանիքէօյ Պոյանըքէօյ. Ի. Հիսար Պէպէք Օրթաք։

4 20 32 Եէնիմահալլէն Պէօյիւք. Թարապ. Եէնիքէօյ Սմէն. Էմիրկէն Պոյաճ. Ի Հիսար, Պէպէք Արնավուտքէօյ, (Ուրբաթ օրերը Գուրուչ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ. Գալաթիա.)

5 30 34 Մէզարպուրնուէն Պէօյիւքքէրէ, Թարապ. Եէնիք. Սմէնեա. Միրկէօն, Ի. Հիսար Պէպէք Արնավ. Օրթաք. Պէշիկթաշ։

7 5 Եէնիմահալլէն Պէօյիւքքէրէ Թարապիա, Պէյքօզ. Եէնիքէօյ. Էմիրկէն Պոյրազ, Ի. Հիսար Գանիրլի. Ամնավուտքէօյ. Գեյէրպէյ, Օրթաքէօյ Գուզկունճուք. Պէշիկթաշ. Իսկիուսար։

8 45 25 Եէնիմահալլէն Մէզարպուրնու, Պէօյիւքքէրէ, Թարապիա Պէյքօզ Եէնիքէօյ, Պոյաճ. Ի Հիսար, Պէպէք Արնավուտքէօյ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ. Գալաթաշ։

10 6 Մէզարպուրնուէն Պէօյիւքքէրէ Թարապիա, Եէնիքէօյ Սմէն. Էմիր. Ի. Հիսար. Արնավուտքէօյ, Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ։

Աբնավուտ էնէն

2 15 23 Արնավուտքէօյ, Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ։

2 45 22 Արնավուտք. Գուրուչ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ. Գալաթաշ։

3 15 6 Արնավուտ Գուրուչ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ։

3 45 2 Արնավուտ Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկթաշ. Գալաթ.

4 15 23 Արնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկ.

4 50 22 Արնավուտքէօյ, Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ, Գալաթաշ։

5 30 4 Արնավուտքէօյ. Գուրուչ. Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ, Գալաթաշ։ (Բացի ուրբաթէ)։

8 19 Արնավ Գուրուչ. Օրթաքէօյ. Գուզկ. Պէշիք. Գալաթ.

10 22 Արնավուտքէօյ Վանիքէօյ. Զէնկիլք. Պէյլերպէյ. Գուզկունճուկ։

10 45 19 Արնավուտքէօյէն ուղղակի կամաքչ։

Ա-նախաւ եղանակ

2 30 24 Պէյքօզ Բաչտատ. Գանրճա. Ա. Հիսար. Գանտիլլի Վանիք. Զէնկիլքէօյ. Պէյլերպէյ Գուզկունճուք։

3 19 Պէօյիւքտ. Պէյքօզ. Բաչտատ. Գանրճա. Ա. Հիսար. Վանիքէօյ Զէնկիլքէօյ. Պէյլերպէյ. Գուզկունճուք

4 30 31 Վանիքէօյ. Զէնկիլքէօյ. Պէյլերպէյի Գուզկունճուք։ (Բացի ուրբաթէ։)

5 15 17 Պէյքօզ. Բաչտ. Գանրճ. Ա. Հիսար Գանտիլլի. Վանիք. Զէնկիլք. Պէյլերպէյ. Գուզկունճուք։

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԵԼՆՈՂ ՇԱՐԵՆԱՒՆԵՐԸ

Եւրոպական եղանակ

3 30 5 Գալաթիա. Խասկիւղ. Պէշիքթաշ. Գուզկունճուք Օրթաքէօյ Պէյլերպէյ Զէնկիլք. Արնավուտքէօյ Գանտիլլի Ի. Հիսար. Գանրճա. Էմիրկէն Եէնիքէօյ Պէյքօզ. Բարապիա. Պէօյիւքքէրէ Եէնիմահալլէ։

4 34 Պէշիքթաշ. Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ. Արնավուտքէօյ Պէպէք. Ի. Հիսար. Էմիրկէն Եէնիքէօյ Թարապիա. Պէօյիւքքէրէ Մէզարպուրնու։

5 30 25 Պէշիք. Օրթաք Արնավուտք. Պէպէք. Ի. Հիսար. Պոյաճ. Եէնիք. Պէյքօզ. Թարապիա. Պէօյիւքքէրէ. Մէզարպուրնու. Եէնիմահալլէ։

6 45 19 Խասկիւղ. Պէշիկթաշ. Գուզկունճուք Օրթաքէօյ. Պէյլերպէյ Զէնկիլք. Վանիքէօյ Արնավուտքէօյ

7 45 2 Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Արնավուտքէօյ Ի. Հիսար Էմիրկէն Եէնիքէօյ Թարապիա Պէօյիւքքէրէ Մէզարպուրնու

8 30 6 Գալաթաշ. Խասկիւղ. Պէշիքթաշ. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլերպէյ. Զէնկիլքէօյ Վանիքէօյ Արնավուտք.

9 45 4 Ի Հիսար Պոյանրքէօյ Եէնիքէօյ Պէյքօզ Թարապիա. Պէօյիւքքէրէ Եէնիմահալլէ (բացի ուրբաթէ)։

10 33 Պէպէք. Ի. Հիսար Էմիրկ. Եէնիք. Թարապիա. Պէօյիւքքէրէ. Մէզարպուրնու. Եէնիմահալլէ։ Ի. Ա. Գավաք։

10 30 32 Պէշիքթաշ Գուրուչ. Արնավուտ. Ի. Հիսար. Պոյանրքէօյ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մէզարպուրնու. Եէնիմահալլէ։

10 45 34 Օրթաքէօյ. Պէպէք. Ի. Հիսար. Էմիրկ. Սմէն. Եէնիք. Թարապիա. Պէօյիւքքէրէ. Մէզարպուրնու։

11 15 25 Թարապիա Պէօյիւքքէրէ. Մէզարպուրնու. Եէնիմահալլէ։

11 30 21 Պէպէք. Ի. Հիսար. Պոյաճը. Էմիրկ. Եէնիքէօյ.

Արնավուտ էնէն

3 30 23 Պէշիկթաշ. Օրթաքէօյ. Արնավուտքէօյ։

4 10 22 Պէշիքթաշ. Օրթաքէօյ. Գուրուչ. Արնավուտքէօյ։

9 20 23 Պէշիկթաշ. Օրթաքէօյ. Գուրուչ. Արնավուտք. Վանիք.

10 21 Գալաթաշ Պէշիկ Օրթաք Գուրուչ Արնավուտք։

11 31 Գալաթաշ. Պէշիքթաշ. Արնավ. (Բացի ուրբաթէ)։

11 30 22 Գալաթաշ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ Արնավուտք։

11 45 23 Օրթաքէօյ. Գուրուչէշմէ Արնավուտք։

11 45 6 Պէշիքթաշ. Գուզկունճուկ. Արնավուտքէօյ։

12 2 Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ։

Ա-նախաւ եղանակ

4 4 Գալաթաշ. Պէշիկթաշ. Խասկ. Գուզկունճուկ Պէյլերպէյի Զէնկիլքէօյ. Վանիքէօյ Արնավուտքէօյ (Բացի ուրբաթէ)

10 23 Գուզկունճուք. Պէյլերպէյ Զէնկիլքէօյ. Վանիքէօյ

10 30 19 Պէյլերպէյ. Զէնկիլքէօյ. Վանիքէօյ Գանտիլլի. Ա. Հիսար. Գանրճա. Բաչտատ. Պէյքօզ Թարապիա. Պէօյիւքքէրէ։

11 17 Գուզկ. Պէյլերպէյի Զէնկիլք. Վանիք. Ա. Հիսար Գանրճա, Բաչտատ. Պէյքօզ

11 30 2 Գալաթաշ. Գուզկ. Պէյլերպէյ Զէնկիլ. Վանի։

Ա. ՅԻԵԻՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ

11 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԵՏ 100 ՂՈՒՐՈՒՇԷՆ

Յանարա 3 ամիս դուրուչ 109 5/8

Փարիզ 23.37 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՎ

6 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Ընդ. լիրա զուրուչ 110, 5

Նարբոնէ ոսկի » 87. 8

Իմբէնիոյ ասուս » 89.15

Քէրբիկ » 51.20

Հինգ Ֆրանք » —

Հինգնոց » 104,15

Ղինա » 119.30

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 6 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Ա Ր Մ Տ Ի Ք

Ցորեն կարմիր Պէսարապիա 40 —42

» » Ադաղ 38 —42

» » Պալտրք 30 —32

» » Զուրիպաղ 30 — 32

» Թէքիրտաղ — —

» կակուղ Ադաղ 42 —47

» » Պէսարապիա 33 —35

Կորեկ Թուլնա 38 —40

ոլոն կակուղ Զուրիպաղ — —

NORTH BRITISH AND MERCANTILE

A. D.

1809

ԼՕՐԹՇ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՍԷՐՔԸԼԹՍՅԼ

ՀՐԴԵՀԻ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

Բուն դրամագլուխ	Ընդ. Լիրա	2000000
Մինչեւ 1871ի վերջը հրդեհին համար պահեստի դրամ	» »	528·803
Շահէն առնցած	» »	250·000
Հրդեհի ճիւղին տարեկան հասոյթը	» »	708·000

Այս ընկերութիւնն 1809ին կազմուած, եւ իր գրամագլխէն դատ՝ շահէն առնցուցած մեծագումարովն ալ հոյակերտ ամենէն մեծ ընկերութիւնց կարգն անցած է։

Մայրաքաղաքիս փոխանորդն, ինչպէս նաեւ Կ. Պոլսոյ եւ Զմիւռնիոյ մնացեալներն մէջ գրուած մասնաւորաց փոխանորդներն ապահովել դատ, նաեւ. առանձին, խանութներ, փոխանորդներու գործատեղեր եւ. կարասիներ կապահովեն թէ՛ Ի. Պոլսոյ եւ թէ՛ շրջակայ գիւղերից մէջ։

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւն ստանալ կամ ապահովութիւն բռնել ուզողները պէտք է դիմեն Զմիւռնիոյ Դէպոյ պէյ խանը, թիւ 9 առ Պ. ՍԻՆԻԼԻԵՐՍ՝ Ի-ՍՈՒՆԱՆ՝ որ ընկերութեան լիազօր գործակատարն է։

LLOYD SUISSE

ԼՈՅՏ ՍԻՒԻՍ

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ

(ՍԻԿՈՒՐԹԱ)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆԹԷՐԹՈՒՐՏԱ

Այս ընկերութեան կ. Գօրոյ գործակատարութիւնն (սահէմէտ) ստանան թիւն ունին Յաստանի, Նաւ եւ Գետի վերայ փաճառք ապահովելու։

Առաւել մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել ստորագրեալ։

ՀԵՐՄԱՆ ՀԵԼԳԵՆԿ ՄԱՂԼԷՔՍԱՆԴՐ ԲԼԷՍՍԼԷՐ

Ի Զմիւռնիա Գ. Գ. Ի Գահիրէ Գ. Գ.

Գալաթիա Գ. Գ. Ի Գահիրէ Գ. Գ.

Քարանթինա փողոց թիւ 2։ Կ. Գօրոյ։

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ

Դ. Ա. ԻՍԹԻՖԱՆԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՈՒՍԱՐՈՅ

Ի ՊՕԼԻՍ· ՅՈՆԻԼԻ ԵՍԱՆ